

Saturs

Raksti kā tiesību zinātnes žanrs.....	8
---------------------------------------	---

I nodaļa

ADMINISTRATĪVO SODU TIESĪBAS

Administratīvās atbildības regulējuma konceptuālās problēmas	17
Administratīvās atbildības likuma pamatnoteikumu svarīgākās nostādnes.....	29
Sodu tiesību principu nozīme administratīvajās tiesībās	41
Vainas jēdziens Latvijas administratīvajās tiesībās	59
Juridisko personu administratīvā atbildība Latvijā: problēmas un pilnveidošanas iespējas.....	69
Tiesu prakse lietās par administratīvās atbildības piemērošanu juridiskām personām un to valdes locekļiem.....	83
Administratīvā pārkāpuma subjekta noteikšanas problēmas	96
Cietušā institūts administratīvo pārkāpumu procesā.....	108
Apstākļi, kas atbrīvo no administratīvās atbildības	117
Procesuālais duālisms administratīvo pārkāpuma lietu izskatīšanā	128

II nodaļa

TIESĪBAS UZ ATBILSTĪGU ATLĪDZINĀJUMU

Nemantiskā kaitējuma jēdziens administratīvajās tiesībās	143
Atbilstīga atlīdzinājuma izpratne administratīvajās tiesībās	154
Nepamatota tiesību aizskāruma jēdziens Satversmes 92. pantā.....	169
Publiskas personas publiski tiesiskās atbildības priekšnoteikumi	182

III nodaļa

VALSTS DIENESTA TIESĪBAS

Ierēdņa tiesības uz pastāvīgu civildienestu	195
Valsts dienesta jēdziens	206
Civildienesta izveidošana Latvijā pēc valsts proklamēšanas (1918–1920)	215
Tiesību uz valsts dienestu aizsardzības mehānismi attiecībā uz Saeimas un pašvaldības domes deputātu	228
Pieaicinātās personas viedoklis lietā Nr. 2020-66-03	242

IV nodaļa

ADMINISTRATĪVĀ PROCESA TIESĪBAS

Novērtējuma brīvības jēdziens Latvijas administratīvajās tiesībās	251
Politiska lēmuma nozīme administratīvajās tiesībās	263
Videokonferenču izmantošanas perspektīvas valsts pārvaldes un privātpersonu saziņā	274
Tiesu prakse par Uzņēmumu reģistra lēmumiem	294
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumi un to apstrīdēšana	310

V nodaļa

ADMINISTRATĪVO TIESĪBU ATTĪSTĪBA UN ATSEVIŠĶAS VALSTSTIESĪBU PROBLĒMAS

Pašvaldība	331
Pašvaldību likums: pamatjēdzieni un novitātes	336
Publiskas lietas jēdziena ieviešana Latvijas tiesību sistēmā	356
Publisko tiesību subjektu civiltiesiskais statuss	370

Amatpersonu atbildība par publiskai personai nodarītajiem zaudējumiem.....	387
Komentārs par Satversmes tiesas spriedumu lietā Nr. 2020-37-0106 (administratīvi teritoriālās reformas lieta).....	406
Cilvēka pamattiesību horizontālā iedarbība privāttiesiskās attiecībās kā kopēja Eiropas integrācijas tendence	411
Saeimas kārtības ruļļa nozīme likumdošanā	426

VI nodaļa

DAŽĀDI

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes vēsture.....	441
Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte (1919–1944).....	442
Juridiskā izglītība Latvijas Universitātē padomju periodā (1944–1990).....	450
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte pēc neatkarības atjaunošanas (1990–2003).....	462
Augusta Lēbera darbs Latvijas Universitātē	464
Profesors Edgars Melķis	470
Avotu izmantošana pētījumos tiesību zinātnē.....	473
Līgumu iztulkošana	479
Publikāciju saraksts (2007–2022).....	518
Anotācija	525
Annotation	527

Raksti kā tiesību zinātnes žanrs

Tiesību zinātne kā atziņu kopums par noteiktām parādībām un likumsakarībām ir tikpat īsta, "taustāma" un praktiski nozīmīga zinātne kā fizika, bioloģija un citas zinātņu nozares. Lai arī zinātni mēdz iedalīt dažādi, dažkārt pretstatot dabas un sociālās zinātnes, uz tiesību zinātni raugos tāpat kā biologs, kas pēta dažādus dzīvniekus un to uzvedību, vai fiziķis, kas mēģina noskaidrot, vai atomu kustībā pastāv vai nepastāv zināmas likumsakarības. Atšķirība, iespējams, ir tikai tā, ka cilvēks, būdams dabas daļa, ir radījis pats savus uzvedības noteikumus (bet varbūt taisnīgums un tā ietekmē radītās normas ir cilvēka dabā iekodēts instinkts?), kurus vairāk vai mazāk cenšas ievērot un attīstīt, mūžīgā tiecsmē dažādus konfliktus risināt harmoniski, ne ar spēka, bet ar veselā saprāta un tiesību normu palīdzību. Šādā nozīmē tiesību zinātne, kas pēta cilvēku radītos tiesību jēdzienus un tiesiskās attiecības, nebūt nav tik nošķirta no tā dēvētajām dabas zinātnēm, arī praktiskajā pielietojumā. Zināšanas par cilvēces veidotajiem uzvedības noteikumiem, pieredzi to radīšanā un piemērošanā, kā arī centieni pilnveidot tiesību normas un tiesiskās attiecības ir tāda pati zinātne, kā zināšanas par vulkānu rašanos, to attīstību un notikušajiem vai paredzamajiem izvirdumiem: ne visiem un vienmēr nepieciešamas, bet nepārtraukti uzturamas, sistematizējamas, atjaunojamas un pieejamas. Tiesībās tāpat kā citās zinātņu nozarēs ir gan mūžīgie un mainīgie lielumi, gan lielākas un mazākas atziņas. Tas, ka cilvēce pati var mainīt tiesību normas, nekādi neietekmē vajadzību saglabāt par tām uzkrāto pieredzi un nepieciešamību rast atbildes uz arvien jauniem (vai veciem, bet aizmirstiem) jautājumiem.

Zinātni kā noteiktiem kvalitātes kritērijiem atbilstošu atziņu kopumu mēdz iedalīt fundamentālajā un lietīšķajā zinātnē. Ja fundamentālā zinātne rada atziņas par likumsakarībām neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav praktiski pielietojamas, tad lietīšķā zinātne ir vērsta uz tādu atziņu radīšanu, kurām ir praktisks pielietojums dažādu problēmu risināšanai. Šos divus zinātnes virzienus nevajag strikti nošķirt vai pretstatīt, jo tie viens otru papildina. Zinātnieki ilgstoši centušies pierādīt dažādu elementu esību: atomi, kvanti, hīgsa bozons... Bieži pētnieki velta lielas pūles kādas parādības izpētei, taču nezina, vai un kāds pielietojums šīm zināšanām būs cilvēcei. Ievērojamie zinātnieki Pjērs Kirī un Marija Kirī kādā noplukušā šķūnī Parīzē veltīja

daudz pūļu, lai atklātu jaunu elementu – rādiju. Taču šī elementa īpašība – radioaktivitāte un tās pielietojumu atklāšana medicīnā un citās jomās jau bija tālāku pētījumu rezultāts. Lūk, arī atšķirība starp tā dēvēto fundamentālo un lietišķo zinātņi – rādija atklāšana pati par sevi cilvēcei deva vien zināšanas par jaunu ķīmisko elementu. To nosacīti var dēvēt par fundamentālo zinātņi. Taču šī elementa īpašību izmantošana cilvēces labā jau ir lietišķās zinātnes izpausme. Taču tas vien, ka rādija praktiskais pielietojums izrādījās milzīgs, nenozīmē, ka nav jēgas atklāt tādus ķīmiskos elementus, kuru praktiskā pielietojuma potenciāls nav liels vai vēl nav atklāts.

Arī tiesību zinātnē šāds dalījums ir izmantojams nolūkā raksturot tiesību zinātnes virzienus, taču ar dažām atrunām. Tiesību zinātnē par fundamentālo zinātņi parasti varēs uzskatīt pētījumus tiesību filozofijā, tiesību vēsturē, arī virkni pētījumu salīdzinošajās tiesībās. Piemēram, dažādu valstu zinātnieki, veicot apjomīgus salīdzinošus pētījumus, ir meklējuši kopīgo tiesību tradīcijās gan civiltiesībās, gan administratīvā procesa tiesībās un radījuši kodeksu paraugnoteikumus. Pētījumi šajās jomās ir vērtība paši par sevi neatkarīgi no tā, vai tiem ir vai nav praktisks pielietojums. Arī tiesību filozofijā ir virkne koncepciju par to, kuras no līguma pazīmēm veido šā jēdziena kodolu un kādēļ vispār jāatzīst līguma saistošais spēks. Līdzīgi jēgas meklējumi ir arī tādiem tiesību jēdzieniem kā "vara", "taisnīgums", "valsts" un daudziem citiem, un tie var būt vērtīgi pat tad, ja visi juristi nav iepazinušies ar daudzajiem šiem jēdzieniem veltītajiem darbiem. Tomēr atšķirībā no dabas elementiem, kuri pastāv paši par sevi, tiesību jēdzieni ir cilvēka radīti un pilda noteiktas funkcijas. Jo īpaši tiesību normās lietotie jēdzieni ir domāti praktiskam pielietojumam, tādēļ to satura atklāšanā nošķirt ko "fundamentālu" no "lietišķa" ir mērķoti.

Visās zinātņu jomās zināšanas galvenokārt tiek nostiprinātas rakstveidā, taču katrā ar savām īpatnībām. Tiesību zinātnē ir vairāki tradicionāli zinātnisko darbu "žanri": mācību grāmatas, likumu komentāri un citas monogrāfijas, kā arī periodiskajos izdevumos un konferenču krājumos publicētie raksti. Raksts ir īsākais, publicēšanai pieejamākais un biežāk sastopamais publicēto darbu veids. Tomēr šis "žanrs" kā tāds īpašas apceres nav izpelnījies. Sarunvalodā rakstus mēdzam iedalīt "zinātniskos" un "populārzinātniskos". Latvijas Universitātes žurnāla "Juridiskā zinātne" rakstu recenzijās jānorāda, vai publikācijai iesniegtais raksts ir apskata raksts, problēmraksts vai oriģinālraksts. Lai arī izsmeļoša un praktiski nozīmīga rakstu klasifikācija diez vai ir iespējama, vismaz divus aptuvenus rakstu tipus atkarībā no to rakstīšanas nolūka ir iespējams izšķirt arī šajā rakstu krājumā.

Problēmrakstā parasti ir atspoguļots pētījums, kura rezultātā bija iecerēts atrisināt kādu lielāku vai mazāku juridisku problēmu. Parasti šo rakstu pamatā ir kāds izziņu prasošs un, vismaz autora ieskatā, neatrisināts jautājums: "vai?", "kāpēc?", "kas notiks, ja?" utt. Bieži raksts ir vērtīgs jau ar to vien, ka tajā ir identificēta konkrēta problēma, kuras risinājums jau ir vai nu tā paša, vai cita pētnieka uzdevums. Vairums no šajā rakstu krājumā ietvertajiem rakstiem ir pieskaitāmi problēmrakstu grupai. Piemēram, administratīvās atbildības jomā rakstos ir meklētas atbildes uz šādiem jautājumiem: "Vai un kādi ir kritēriji, kas ņemami vērā, lai likumā par administratīvās atbildības subjektu paredzētu juridisku personu?"; "Vai par vienu un to pašu darbību var sodīt gan fizisku, gan juridisku personu?"; "Kāda ir vainas kā administratīvās atbildības priekšnoteikuma nozīme un vai tā ir nepieciešama?" Ar šādu jautājumu uzdošanu mudinu studentus meklēt ierosmes pētniecības darbiem. Protams, parasti jau pirms šādu jautājumu uzdošanas pētniekam ir radušās šaubas par kādas iepriekš izteiktas tēzes patiesību, likuma regulējuma skaidrību, prakses konsekvenci utt. Taču šāda skaidri uzdota jautājuma mērķtiecīgs risinājums ir katra zinātniska raksta "mugurkauls".

Apskata raksta galvenais uzdevums ir sniegt datu (piemēram, tiesas spriedumos, iestāžu lēmumos izteikto tēžu, senāku tiesību avotu) oriģinālu sistematizējumu nolūkā šīs zināšanas saglabāt un padarīt pieejamas citiem pētniekiem. Tipiski šādu rakstu piemēri ir pētījumi, kuru galvenais avots ir tiesu nolēmumi, kā arī ārvalstu periodiskajiem izdevumiem gatavoti raksti, kuros izklāstīts kāda jautājuma neregulējums konkrētā valstī. Varētu šķist, ka šāda veida rakstiem piemīt kompilācijas iezīmes vai trūkst oriģinalitātes. Taču jāatgādina, ka zinātnes mērķis ir ne tikai meklēt arvien jaunas problēmas un to risinājumus, bet arī uzkrāt, sistematizēt un atjaunot dažādas zināšanas, tostarp citiem pētījumiem izmantojamus datus. Tādēļ arī tiesu prakses apkopojumi, kuros pēc noteiktiem kritērijiem atlasītas un apkopotas tiesas nolēmumos izteiktās tēzes, jau pats par sevi var būt zinātnisks darbs. Protams, šī zinātniskā darba vērtību var palielināt arī pētnieka identificētās problēmas un prakses vispārinājumi. Līdzīgi arī ar rakstiem, kas gatavoti ārvalstu periodiskajiem izdevumiem. Tajos nereti ir sadaļa "Tiesu prakses apskats" vai "Jaunumi", kuros dažādu valstu pētnieki atbilstoši periodiskā izdevuma tematiskajai ievirzei iesniedz apskatus par interesantiem tiesu nolēmumiem vai tiesiskā regulējuma attīstību savā valstī. Šādi raksti parasti šķitīs neoriģināli tās valsts zinātniekiem, par kuru rakstīts. Taču ārvalstu kolēģiem šāda veida raksti ir vērtīgs datu avots salīdzinošiem pētījumiem. Tādēļ arī šāda veida apskata raksti veido zinātni kā sistematizētu atziņu kopu. Arī šajā rakstu krājumā ir vairāki šādi apskata raksti. Piemēram, raksti par Uzņēmumu reģistra

lēmumiem ir sistematizēts noteiktā laika posmā pieņemto un praksē svarīgāko tēžu apkopojums. Pie apskata rakstu kategorijas pieskaitāmi arī daži atzinumi (piemēram, Valsts kontrolei sagatavotais atzinums par amatpersonu mantisko atbildību, Satversmes tiesai sniegtie viedokļi, kā arī komentāri par dažiem tiesas nolēmumiem). Taču jāuzsver, ka daļījums problēmrakstos un apskata rakstos ir ļoti nosacīts, dažkārt vienā rakstā ietverti gan apskata elementi, gan identificētas problēmas un sniegti to risinājumi.

Lai kādi arī būtu rakstu veidi un formas, daudz nozīmīgāks jautājums ir par to vērtību. Gan mākslā, gan zinātnē radošās darbības rezultātam mēdz piedēvēt "māksliniecisko/zinātnisko vērtību", kurai parasti ir četras klases: darbam mākslinieciskas/zinātniskas vērtības nav, tam ir zema vērtība, ir "zināma" vērtība vai augsta vērtība. Ja nu ir kas relatīvs gan mākslā, gan zinātnē, tad tas ir vērtības mērs. Pēc kādiem kritērijiem un cik bargi vērtēt? Šajā brīdī atļausos dalīties savos uzskatos gan kā zinātnisku darbu autors, gan kā to recenzents. Izvēloties kāda pētījuma un līdz ar to arī raksta tēmu, galvenais jautājums ir šāds: cik ilgi un cik daudziem tajā rakstītais būs noderīgs. Tiesību zinātniekam ir svarīgi just, kuri jautājumi būs aktuāli arī pēc gadiem trīsdesmit un pat simt, un kuri ir praktiski svarīgi, bet tomēr gaistoši sūkumi. "Lieluma elpa" bieži ir redzama tikai ar laika distanci. Pārskatiet "Tieslietu Ministrijas Vēstnesi" un redzēsiet, ka ir raksti, kurus par spīti atšķirīgajam regulējumam ar interesi var lasīt arī šodien (sak': arī tolaik viņi par to domāja), un ir raksti (piemēram, par to, kā pareizi piemērot zīmognodevu), kuros rakstītais, lai cik patiens arī būtu, laika pārbaudi nav izturējis. Protams, pētīt var un vajag arī tādus jautājumus, kuri šķitīs svarīgi vien dažiem jomas speciālistiem. Nudien, katra tiesību nozare var piedzīvot laiku, kad "lielie jautājumi" uz brīdi ir izsmelti un nepieciešams pievērsties detaļām. Tomēr zinātnē der līdzība ar teātra mākslu: var jau ieguldīt milzumu pūļu avangardiskas izrādes radīšanā, bet kāds no tā labums, ja izrāde interesē vien dažus? Mākslinieciskā un akadēmiskā brīvība nav attaisnojums (jo sevišķi par valsts līdzekļiem) radīt tādus darbus, kas ir interesanti tikai to radītājam.

Raksts par juridiskiem jautājumiem var būt gan zinātnisks, gan populār-zinātnisks, gan "anti-zinātnisks". Tādēļ tiesību zinātnē mēdzam uzsvērt raksta "zinātnisko" vērtību. Zinātniskums kā raksta kvalitāte ietver vairākas tradicionālas prasības, proti, tam ir jābalstās ticamos datos (datus šeit saprotot visplašākajā nozīmē – sākot ar tiesību normām, beidzot ar tiesu nolēmumiem, statistiku u.c.), tam ir jābūt objektīvam, kā arī vismaz publicēšanas brīdī jābūt jaunradītam (oriģinālam). Jaunradīts darbs ir tāds, kurš vai nu sniedz jaunas atziņas, vai arī iepriekš nebijušā (oriģinālā) veidā sistematizē jau esošus datus

(piemēram, tiesu prakses apkopojums). Lai arī zinātniska darba mērķis ir atklāt īstenību vai atrisināt kādu praktisku problēmu, darba tēžu patiesums pats par sevi nav zinātniskuma mēraukla. Zinātnē ir raksturīgi, ka vairāki zinātnieki vienus un tos pašus datus var interpretēt atšķirīgi. Tieši tādēļ zinātnē bieži ir sastopamas debates, kuru pamatā ir dažāda veida pierādījumi, lai atspēkotu vai apstiprinātu kādu tēzi. Tas vien, ka iepriekš publicēta tēze tiek atspēkota, to automātiski nepadara par "anti-zinātnisku". Arī atspēkotas tēzes ir zinātnes daļa, ja tās veidojušas ceļu uz patiesību.

Darba zinātniskumu neietekmē ne tā autors, ne publicēšanas vieta. Arī 3. kursa studentam var būt pa spēkam radīt un publicēt tādu darbu, kas sniedz jaunas, derīgas atziņas (sk. šajā krājumā ievietoto darbu "Līgumu iztulkošana"). Tāpat darba zinātnisko vērtību neietekmē izdevums, kurā tas publicēts. Šī tēma tiesību zinātnē bijusi smaga jau vairākus gadus, jo, lai kļūtu par Latvijas Zinātnes padomes ekspertu (dod tiesības būt par promocijas darba recenzentu), kā arī ieņemtu atsevišķus akadēmiskus amatus, jābūt arī publikācijām tādos periodiskajos izdevumos, kuri indeksēti noteiktās datu bāzēs (Web of Science/SCOPUS, ERIH+ u.c.). Diemžēl šajos izdevumos publicētie raksti parasti ir svešvalodā (visbiežāk – angļu), un pat ja tie tiek pieņemti publicēšanai, par šo rakstu esību Latvijā nereti uzzina vien daži cilvēki. Šajā aspektā tiesību zinātne diemžēl atšķiras no dabas zinātnēm – vairums tiesību apakšnozaru ir cieši piesaistītas konkrētas valsts tiesību sistēmai, turpretim atklājumi medicīnā, fizikā un citās dabas zinātnēs, protams, ir universāli. Izņēmums ir tādas tiesību nozares kā, piemēram, starptautiskās tiesības, tiesību filozofija, tiesību vēsture, kā arī salīdzinošās tiesības. Tādēļ publikācijas starptautiskās datu bāzēs indeksētos izdevumos var būt kvalitātes mērs tikai daļai no tiesību zinātnes pētījumiem.

Zinātniska darba publicēšanas vietai ir nozīme kā publicējamā darba kvalitātes mēram. Ja darbs ir pieņemts publicēšanai izdevumā, kurā to anonīmi recenzējuši vismaz divi zinātnieki, tad šāds darbs jau ir ticamāks, jo izpelnījies vismaz divu kritiķu ne pārāk kategoriskus iebildumus. Tomēr galvenais darba kvalitātes un derīguma mērs ir tā pielietojums gan citu zinātnieku darbos, gan praksē.

Zinātniskie raksti ir publicēšanai pieejamākais zinātnisko darbu veids: to pamatā esošie pētījumi parasti prasa mazāk laika nekā grāmatu rakstīšana, un to publicēšana autoram parasti neko nemaksā. Latvijā ir plašas iespējas publicēt zinātniskus rakstus tiesību zinātnē. Šajā rakstu krājumā ievietotie raksti pirmo reizi publicēti gan Latvijas Universitātes starptautisko un gadskārtējo konferenču rakstu krājumos, gan Latvijas Universitātes žurnālā "Juridiskā zinātne", gan nedēļrakstā "Jurista Vārds". Diemžēl esmu ievērojis, ka gan konferenču

rakstu krājumos publicētos rakstus, gan arī žurnālā "Juridiskā zinātne" publicētos rakstus liela daļa Latvijas juristu nemaz nezina vai nelasa, jo daļa no tiem publicēti angļu valodā. Tādēļ vēl joprojām visplašākās "tautas masas" izdodas sasniegt nedēļrakstā "Jurista Vārds" publicētajiem rakstiem, taču zinātnisko darbību reglamentējošajos normatīvajos aktos tie netiek ņemti vērā kā zinātniska darba rezultāts.

Lai arī zinātniskie raksti ir biežāk sastopamais zinātnisko darbu veids, tas ir arī visātrāk "gaistošais". Gandrīz visos līdz šim izdotajos kolēģu rakstu krājumos izteikta atziņa, ka raksti atšķirībā no grāmatām ātrāk izzūd no ļaužu piemiņas, jo ir izkaisīti dažādos izdevumos. Ja autors neveic to rūpīgu uzskaiti, tad ražīgam autoram pašam var zust nojauta par to, kas, kur un kad bijis publicēts. Taču zinātnisku rakstu publicējam ne jau tādēļ, lai nekrologā varētu norādīt pieklājīgu skaitu vai savāktu minimālo amata aprakstā noteikto publikāciju skaitu, bet tādēļ, lai rakstos rakstītais būtu noderīgs citiem. Tādēļ zinātniekam ir jā rūpējas arī par to, lai viņa darba augļi nenokļūtu un būtu viegli pieejami ne vien tiem, kas rakstu pamanījuši uzreiz pēc tā publicēšanas, bet arī arvien jaunām audzēm. Šim nolūkam arī sagatavots šis rakstu krājums.

Pārskatot 15 gados Latvijas Universitātē paveikto, no 70 dažāda apjoma publikācijām publicēšanai šajā krājumā esmu atlasījis 36 darbus. Krājumā, protams, nav iekļautas četras monogrāfijas, kurām uz vāka arī mans uzvārds, tāpat arī Augstākās tiesas mājaslapā publicētie tiesu prakses apkopojumi par morālo kaitējumu, valsts dienestu un nodokļu administrēšanas kontroli tiesā, Satversmes komentāri, ārzemju žurnāliem rakstītie raksti par Latvijas tiesību sistēmu, kā arī raksti enciklopēdijām, promocijas darba ietvaros publicētie raksti, grāmatu priekšvārdi, kā arī dažas citas mazāk nozīmīgas publikācijas. Ar aptuvenu (bet ne izsmeltošu) darbu sarakstu interesenti var iepazīties šī krājuma beigās.

Publicēšanai šajā krājumā iekļauti raksti, kuriem bijusi vislielākā nozīme gan tiesību normu jaunradē, gan piemērošanā. Gandrīz katram rakstam pievienots arī pēcvārds, kurā norādīts, vai un kā rakstā ietvertās tēzes ietekmējušas tiesību jaunradi, kā arī praksi. Dažkārt atspoguļoti arī raksta tapšanas iemesli, iekļautas norādes uz izmaiņām tiesiskajā regulējumā, kā arī turpmāk pētāmie jautājuma aspekti. Šajā rakstu krājumā ir arī tādi raksti, kuri sākotnēji publicēti angļu valodā un pirmo reizi tiek publicēti latviešu valodā ("Vainas jēdziens Latvijas administratīvajās tiesībās", "Novērtējuma brīvības jēdziens Latvijas administratīvajās tiesībās", "Publiskas lietas jēdziena ieviešana Latvijas tiesību sistēmā", "Cilvēka pamattiesību horizontālā iedarbība privāttiesiskās attiecībās kā kopēja Eiropas integrācijas tendence"). Tāpat krājumā ir arī dažas pirmpublicācijas: Pašvaldību likuma apskats, Valsts kontrolei sagatavotais

atzinums par amatpersonu mantisko atbildību, kā arī viens Satversmes tiesai gatavots pieaicinātās personas viedoklis valsts dienesta jomā.

Raksti ir iedalīti nodaļās, kuras atspoguļo manas pētnieciskās darbības galvenos virzienus šajos 15 gados. Tās lielākoties ir bijušas tādas administratīvo tiesību jomas, kuras ir praktiski ļoti nozīmīgas, bet doktrināri maz attīstītas. Pirmkārt, tās ir administratīvo sodu tiesības. Šī administratīvo tiesību joma pēdējo desmit gadu laikā piedzīvojusi būtisku izaugsmi, un virkne no atziņām, kas atrodamas šajā krājumā publicētajos rakstos, īstenotas arī 2018. gadā pieņemtajā Administratīvās atbildības likumā. Otrkārt, tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Šai tēmai veltīta rakstu virkne, kas rezultējās nemantiskā kaitējuma jēdziena ieviešanā un arī veicināja konsekventāku tiesu praksi. Treškārt, valsts dienesta tiesības. Šī sekmīgai valsts pārvaldes darbībai nepieciešamā nodarbinātības attiecību grupa vēl joprojām ir ļoti perspektīva plašiem pētījumiem. Pārējie administratīvā procesa tiesībām un atsevišķām valststiesību problēmām veltītie raksti ir veltīti kādam šo gadu laikā praksē svarīgam tiesību jautājumam (piemēram, politiska lēmuma jēdzienam administratīvajās tiesībās, publisko tiesību juridiskajai personai kā civiltiesisko attiecību dalībniekam, novērtējuma brīvības jēdzienam).

Lai noder!